

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТОДАВЦЯМИ
ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності роботодавців якістю підготовки фахівців (випускників, здобувачів вищої освіти, що проходили виробничу практику та/або дуальне навчання) за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkhoderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – роботодавці, в організаціях яких проходили виробничу практику, дуальне навчання здобувачі вищої освіти та/або працюють (-ли) випускники за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною для роботодавців «Якість підготовки фахівців у ТДАТУ». Всього опитано **7 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#)

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

Анкета складалася з восьми блоків питань, які включали: чинники, що найбільше впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання; задоволеність рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ; зацікавленість в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ; оцінка ТДАТУ, як закладу вищої освіти; оцінювання якостей та навичок фахівців ТДАТУ; актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці; коментар або побажання щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення

Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання роботодавцями якості підготовки фахівців за ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за критерієм «**Які з наведених нижче чинників мають, на Вашу думку, найбільший вплив на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання?**» наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Оцінювання чинників, що найбільш впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	14,3	57,1	14,3	14,3	0
Здатність до навчання	57,1	42,9	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	57,1	28,6	14,3	0	0
Розв'язання проблем	57,1	42,9	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	85,7	14,3	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	42,9	57,1	0	0	0
Стратегічне мислення	71,4	14,3	14,3	0	0
Націленість на кінцевий результат	71,4	28,6	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	28,6	71,4	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	71,4	28,6	0	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	57,1	42,9	0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	57,1	42,9	0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	28,6	71,4	0	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	42,9	42,9	14,3	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	71,4	28,6	0	0	0
Ведення ділової документації	14,3	42,9	42,9	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	57,1	28,6	14,3	0	0

Перелік чинників, що **найбільш** (максимальні відсотки за балом 5) на думку роботодавців, впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання: 85,7% - «здатність застосовувати знання на практиці», по 71,4% - «стратегічне мислення», «націленість на кінцевий результат», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями».

Найменш впливові чинники (мінімальні відсотки за балом 5): по 14,3 % - «рівень загальнотеоретичної підготовки», «ведення ділової документації».

Результати оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Наскільки Ви задоволені рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ, які працюють у Вас в організації/установі?	42,9	57,1	0	0	0
Наскільки Ви зацікавлені в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ?	85,7	14,3	0	0	0

З таблиці 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців за ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Результати оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти, наведені в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Ділова репутація, імідж закладу	71,4	14,3	14,3	0	0
Конкурентоспроможність освітніх послуг	42,9	42,9	14,3	0	0
Професорсько-викладацький склад	85,7	14,3	0	0	0
Матеріально-технічна база	28,6	57,1	14,3	0	0
Система управління закладом	71,4	28,6	0	0	0
Якість освітніх послуг	85,7	14,3	0	0	0

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Вміст навчальних програм	71,4	28,6	0	0	0
Використання новітніх, інтерактивних методів навчання	57,1	42,9	0	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що роботодавці **високо оцінили** ТДАТУ (максимальні відсотки за балом 5) по 85,7% - «професорсько-викладацький склад», «якість освітніх послуг».

Результати оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» наведені в таблиці 4.

Таблиця 4 - Оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	14,3	42,9	43,0	0	0
Здатність до навчання	42,9	57,1	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	28,6	71,4	0	0	0
Розв'язання проблем	14,3	85,7	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	14,3	85,7	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	71,4	28,6	0	0	0
Стратегічне мислення	42,9	57,1	0	0	0
Націленість на кінцевий результат	85,7	0	14,3	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	57,1	42,9	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	57,1	28,6	14,3	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	42,9	42,9	14,3	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	57,1	42,9	0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	42,9	28,6	28,6	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	57,1	42,9	0	0	0

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	42,9	57,1	0	0	0
Ведення ділової документації	14,3	71,4	14,3	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	71,4	14,3	14,3	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що роботодавці **високо оцінили наступні якості** та навички фахівців за ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (максимальні відсотки за балом 5): 85,7% - «націленість на кінцевий результат»; 71,4% - «рівень базових (професійних) знань і навичок», «вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку».

Менші відсотки отримали наступні критерії якості (мінімальні відсотки за балом 5): по 14,3% - «рівень загальнотеоретичної підготовки», «розв'язання проблем», «здатність застосовувати знання на практиці», «ведення ділової документації».

Результати відповідей роботодавців на питання «**Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?**» показують найвищі бали оцінювання (рис. 1).

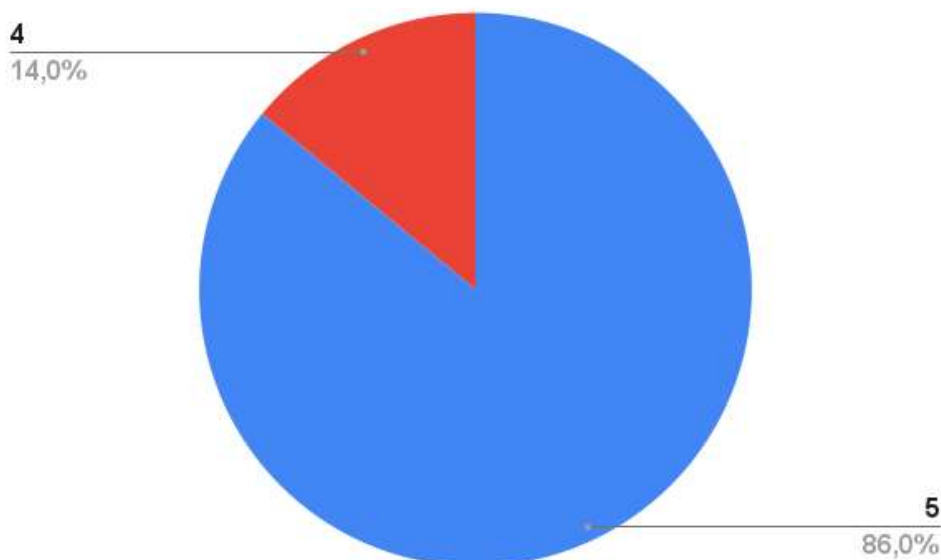

Рис. 1. Оцінювання респондентами «**Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?**» (у відсотках)

Коментарі та побажання роботодавців щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» наступні:

- 1) приділити більше уваги здобуттю практичних навичок у сфері торгівлі;
- 2) чітко простежування завдань виробничої практики здобувачів у кваліфікаційних роботах (пропозиції вирішення проблем);
- 3) все добре.

Висновки

Відповідно до результатів моніторингу оцінювання роботодавцями задоволеності якістю підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», визначені наступні чинники, що впливають на ефективність професійної діяльності та кар'єрне зростання фахівця: «Здатність застосовувати знання на практиці», «Стратегічне мислення», «Націленість на кінцевий результат», «Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями».

Роботодавці високо оцінили рівень професійної підготовки фахівців за ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в цілому на за такими критеріями: «Націленість на кінцевий результат»; «Рівень базових (професійних) знань і навичок», «Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку». Водночас, недостатньо підготовленими є здобувачі стосовно критеріїв «Рівень загальнотеоретичної підготовки», «Розв'язання проблем», «Здатність застосовувати знання на практиці», «Ведення ділової документації».

З метою підвищення якості освітніх послуг за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» з врахуванням думок роботодавців та зроблених зауважень пропонується:

1. Активізувати проведення конкурсів наукових робіт, бізнес-планів, з метою розвитку у здобувачів здібностей до досягнення бажаних результатів та швидкої адаптації до змінних умов, а також для розвитку стратегічного мислення.

2. Збільшити мотивацію до самостійного навчання та самореалізації шляхом застосування сучасних методів навчання. Це дозволить розвинути у майбутніх фахівців практичні навички та вміння, необхідні для професійного розвитку.

3. Організовувати в рамках дисциплін циклу професійної підготовки проектні групи, де здобувачі спільно працюватимуть над реальними завданнями з використанням своїх академічних знань.

4. Покращити партнерські відносини з підприємствами та іншими

установами для спільного проведення проєктів, семінарів, майстер-класів та інших заходів.

5. Залучати студентів до дослідницьких проєктів під керівництвом викладачів для набуття практичного досвіду та розвитку аналітичних навичок.

6. Проводити студентські конференції, семінари та воркшопи, де студенти матимуть можливість представити свої дослідження та отримати фідбек від професіоналів у відповідній галузі.

Гарант ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти,
к.е.н., доцент

Оксана ЛИСАК

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР